

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Підприємництво та комерціалізація інновацій

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення поточного контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою економіки підприємства та менеджменту, протокол № 11 від
19.04.2016

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Поточний контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною, здійснюється у таких формах:

- оцінювання знань аспірантів під час семінарських і практичних занять;
- виконання індивідуального завдання;
- проведення проміжного тестування;
- проведення поточного модульного контролю;
- проведення підсумкового модульного контролю.

Поточний модульний контроль роботи аспірантів з навчальної дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій» здійснюється два рази протягом вивчення дисципліни.

Перший контроль припадає на 8 навчальний тиждень 1-го семестру після вивчення таких тем: «Економічна сутність підприємництва», «Види та форми підприємництва», «Принципи та функції підприємництва», «Технологія заснування підприємницької справи». Другий контроль припадає на 18 навчальний тиждень 1-го семестру і включає такі теми: «Структуризація проекту», «Методи проектування», «Ефективність комерціалізації при реалізації інноваційного проекту», «Управління проектними ризиками», «Контроль та якість виконання проекту».

Контрольна модульна робота містить три теоретико-методичних завдання.

Підсумкова оцінка за поточний модульний контроль виставляється наступним чином: оцінки за перший та другий теоретичний та практичний модуль, а також підсумкові оцінки за модулями вносяться до «Відомості обліку успішності поточної».

Зазначені форми і засоби поточного контролю успішності навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій» спрямовані на стимулювання систематичної поточної навчальної та самостійної роботи тих, хто навчається, підвищення об'єктивності оцінювання їхніх знань, запровадження здорової конкуренції між здобувачами у навчанні, виявлення і розвитку їхніх творчих і дослідницьких здібностей.

Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 60 балів.

Результати всіх форм поточного контролю є невід'ємними складовими **критеріїв підсумкового оцінювання знань здобувачів**, наведених у відповідному розділі навчально-методичного забезпечення дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій».

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Типові приклади завдань для поточного контролю за формами.

Зразок білета модульної контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Навчальна дисципліна: Консалтингові послуги в сфері підприємництва

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

1. Пошукове (дослідницьке) прогнозування ґрунтується на:

- А) використанні закономірностей поведження системи;
Б) тенденціях зміни прогнозованих параметрів й екстраполяції цих тенденцій;
В) прогнозуванні поведження системи при різких змінах її умов;
Г) А, Б
Д) Б, В
Е) А, В
Ж) А, Б, В.

2. Управління проектами – це ...

3. На заключних етапах життєвого циклу інноваційного проекту створюється винятково досліdnий зразок інновації, **тому що** однією з головних ознак проекту є встановлена тривалість його життєвого циклу.

	Твердження 1	Твердження 2	Зв'язок
А)	правильне	правильне	правильний
Б)	правильне	правильне	неправильний
В)	неправильне	правильне	правильний
Г)	правильне	неправильне	неправильний
Д)	неправильне	неправильне	правильний
Е)	правильне	неправильне	правильний
Ж)	неправильне	правильне	неправильний
З)	неправильне	неправильне	неправильний

4. Які із запропонованих етапів відносяться до фази «Виконання»:

- А) реалізація залишків ресурсів;
Б) передача керування замовникові;
В) документування результатів проекту;
Г) вибір устаткування;
Д) організаційне оформлення проекту;
Е) поставка устаткування;
Ж) будівництво;
З) укладання контрактів на монтаж нового обладнання;
І) вибір місця для будівництва;

К) складання кошторису витрат;

Л) формування графіка робіт.

5. Проект відрізняється від інших видів діяльності на підприємстві у зв'язку з тим, що:

А) спрямований на зміну винятково кількісних параметрів системи;

Б) спрямований на зміну винятково якісних параметрів системи;

В) спрямований на зміну кількісних і якісних параметрів системи

6. Створення резервів є одним із традиційних способів

А) поліпшення якості;

Б) зниження ризиків;

В) економії часу

7. До складових людського фактору, що впливає на процес управління проектами, відносяться наступні компоненти:

1. Професійний

2. Духовний

3. Комунікаційний

4. Мотиваційний

А) внутрішня культура;

Б) дисциплінованість;

В) індивідуальні особливості характеру;

Г) організаційна культура колективу;

Д) потреби людини;

Е) соціально-психологічні якості колективу;

Ж) спосіб мислення;

З) творча активність;

І) рівень освіти;

К) устремління людини;

Л) емоційно-вольові характеристики.

1) _____; 2) _____; 3) _____;

4) _____.

8. До біопсихічних законів управління людиною відносяться:

1) Закон негативної дії надмірної регламентації

2) Закон очікуваного корисного ефекту

3) Закон єдності біологічного і соціального в людині

4) Закон економії сил

5) Закон впливу емоцій

6) Закон інерційності людських систем

А) 1,2,3

Д) 1,3,4

І) 1,4,6

Н) 2,3,6

Р) 3,4,5

Б) 1,2,4

Е) 1,3,5

К) 1,5,6

О) 2,4,5

С) 3,4,6

В) 1,2,5

Ж) 1,3,6

Л) 2,3,4

П) 2,4,6

Т) 4,5,6

Г) 1,2,6

З) 1,4,5

М) 2,3,5

9. До апостеріорних методів оцінки компетентності експертів відносяться:

А) відповідність самооцінки думці інших експертів;

Б) самооцінка ступеня знайомства експерта з основними джерелами інформації в даній області й об'єктами експертизи;

В) визначення професійної придатності експертів за допомогою тестів;

Г) визначення об'єктивних характеристик експерта (стаж роботи, наявність ученого ступеня й звання, займана посада, кількість наукових праць);

Д) оцінювання експертами один одного.

10. Поставте в ієрархічній послідовності процес визначення коефіцієнта конкордації:

А) визначаються показники зв'язкових (рівних) рангів, призначених і-тим експертом;

Б) визначається середнє арифметичне сум рангів оцінок всіх об'єктів;

В) визначаються відхилення суми рангів оцінок, отриманих j-тим об'єктом;

Г) визначається коефіцієнт конкордації.

Практична частина

Завдання 1. Інвестор вкладає в підприємство з виробництва меблі 110 тис. грн., запланований річний прибуток дорівнюватиме, тис. грн.:

1-й рік – 20,   2-й рік – 40,   3-й рік – 50   4-й рік – 50

Визначте, при якому значенні ВНД проект є прийнятним (розрахунок представте аналітично та графічно). Зробіть висновки.

Завдання 2. Розглядається проект будівництва меблевого заводу у Харківській області. Розробіть матрицю розподілу функцій між учасниками проекту. Зробіть висновки.

Гарант програми _____ Викладач _____

2.2. Завдання для поточного контролю за формами.

Перелік програмних запитань для самодіагностики аспірантів на прикладі теми 5. **Структуризація проекту**

1. Охарактеризуйте основні завдання структуризації проекту.
2. Яка послідовність формування структури проекту з використанням методу ПАТТЕРН?
3. Які критерії визначаються на кожному з рівнів дерева цілей? Дайте їм характеристику.
4. У чому сутність нормативного та пошукового прогнозу?
5. Яка послідовність визначення значущості об'єкта у процесі використання методу ранжування?
6. У чому сутність методу попарного зіставлення об'єктів у процесі експертного оцінювання?
7. Які елементи включає збалансована система показників? Яка послідовність їх визначення?
8. Охарактеризуйте процес розробки збалансованої системи показників.
9. Дайте характеристику основним параметрам проекту.

10. Охарактеризуйте життєвий цикл інвестиційного проекту.
11. Які основні етапи життєвого циклу інноваційного проекту?
12. Дайте характеристику складової (елементам) наукових досліджень.
13. Охарактеризуйте основні фази життєвого циклу проекту, заснованого на функції "витрати – час".
14. Дайте характеристику етапам життєвого циклу проекту, що належать до фази "Концепція".
15. Наведіть структуру проекту в просторі.
16. Які зовнішні фактори впливають на проект?
17. Які можуть бути варіанти взаємодії між внутрішніми й зовнішніми учасниками проекту?
18. Що таке "команда проекту", який її склад?
19. Яка роль ініціатора в проекті?
20. Яка роль замовника й інвестора у процесі здійснення проекту?
21. Хто належить до зовнішніх учасників проекту?
22. Дайте характеристику матриці взаємодії учасників проекту.

Приклад типових практичних завдань

Завдання (стереотипне). Визначте, які з наведених етапів життєвого циклу проекту належать до фази "Планування": розробка робочої документації проекту, обґрунтування економічних показників, аналіз альтернатив проектів, попередній відбір проекту, визначення потреб підприємства, кінцеве ухвалення рішення щодо здійснення проекту, організаційне оформлення проекту, відбір обладнання, розробка кошторису витрат, аналіз альтернатив проектів, визначення варіантів реалізації проекту, ескізне проектування, розробка бізнес-плану, подання бізнес-плану.

Завдання (діагностичне). Побудуйте трирівневе дерево цілей, якщо головна мета: "Удосконалення процесу ухвалення управлінських рішень у проектній організації". Оцініть цілі кожного рівня експертним шляхом. Визначте коефіцієнти зв'язку й узагальнені коефіцієнти зв'язку. Зробіть висновки.

Завдання (евристичне). Для зливу відпрацьованого масла з чотирьох насосів в одному з виробничих підрозділів нафтопереробного підприємства пропонується встановити 8 засувів та пристрій для завантаження масла на автотранспорт. Проект буде виконуватися за рахунок власних коштів замовника. Замовник – керівник великого нафтопереробного підприємства, у складі якого є основне виробництво (у тому числі насосне відділення), допоміжне виробництво, функціональні підрозділи. Проектні роботи будуть здійснюватися спільно з проектною організацією. Трудовитрати проектувальника складають 80 людино-год, тариф – 90 грн/год за розробку

проекту, 50 грн/год за супровід проектних робіт. Вихідні дані наведено в табл. 6.3. Будівельні машини і механізми для виконання проекту є в розпорядженні замовника.

Таблиця

Вихідні дані

Найменування посади	Од. вим.	Кількість		Вартість, грн
1	2	3	4	5
Головний інженер	грн/міс.			5 500,00
Начальник цеху	грн/міс.			4 500,00
Бухгалтер	грн/міс.			3 700,00
Економіст	грн/міс.			4 100,00
Робочі-монтажники	люд.-год розряд	79 4,0		6,84
Робочі, що зайняті управлінням і обслуговуванням машин	люд.-год розряд	5 5,0		7,2
Будівельні машини і механізми	Од. вим.	Кількість	Ціна за одиницю, грн	
Автомобілі бортові	маш.-год	0,338	27,77	
Агрегати обпресувальні	маш.-год	0,5	68,03	
Крани на автомобільному ході	маш.-год	2,212	55,04	
Установка для зварювання	маш.-год	5,669	4,92	
Електричні печі для сушіння зварювальних матеріалів	маш.-год	0,709	5,39	
Бензин	Кг	1,04	22,0	
Дизельне паливо	кг	18,86	19,72	
Електроенергія	кВт/год	36,21	1,5	
Мастильні матеріали	кг	1,55	15,51	
Гідравлічна рідина	кг	0,35	17,51	
Матеріали, вироби, конструкції	Од. вим.	Кількість	Ціна за одиницю, грн	Вартість, грн
Труби сталеві	м	2,0	98,34	
Заглушка фланцева сталева	шт.	1,0	67,00	
Комплекти фланців	комплект	9,0	1 055,52	
Кран кульовий	шт.	9,0	6 179,48	
Болти	т	0,00842	7 985,84	
Фланець для трубопроводів	шт.	2,0	82,51	
Інші матеріали, вироби, конструкції	грн			98,34

Завдання: складіть матрицю розподілу функцій між учасниками проекту; визначте тривалість виконання кожної роботи; складіть бюджет витрат на виконання проекту.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Система оцінювання успішності навчання здобувача та рівня сформованості у нього компетентностей, які підтримуються навчальною дисципліною «Підприємництво та комерціалізація інновацій» (Програма навчальної дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій») враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські і практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

При розрахунку підсумкової оцінки успішності здобувача з навчальної дисципліни «Підприємництво та комерціалізація інновацій» слід вважати, що кожна форма поточного контролю має різну питому вагу у формуванні його компетентностей, які забезпечуються навчальною дисципліною.

З урахуванням вагомості кожної форми поточного контролю успішність навчання здобувача з навчальної дисципліни у підсумку оцінюється у відповідних балах (табл. 3.1).

Виконання кожного завдання для поточного контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю за формами у межах тем змістових модулів наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за формами поточного контролю та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5.	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	
Максимальна кількість балів	10	10	10	15	10	10	10	10	15	100

ЗПЗ – завдання за темою.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до заліку), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 60 балів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Афанасьєв М. В. Управління проектами: навчально-методичний посібник / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарєва. – Х. : ВД "Інжек", 2007. – 272 с.
2. Гонтарєва І. В. Управління проектами : навч. посіб. / І. В. Гонтарєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 348 с.
3. Гонтарєва І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гонтарєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 444 с.
4. Пономаренко В.С. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку: монографія / Пономаренко В. С., Афанасьєв М. В., Гонтарєва І. В. та інш. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 187 с.

4.2. Додаткова

1. Афанасьєв Н. В. Управление развитием предприятия : моно-графия / Н. В. Афанасьєв, В. Д. Рогожин, В. И. Рудыка. – Х. : И. Д. "ИНЖЭК", 2003. – 184 с.
2. Афонин А. М. Управление проектами : учеб. пособ. / А. М. Афонин, Ю. Н. Царегородцев, С. А. Петрова. – М. : Форум, 2009. – 184 с.
3. Бондаренко А. Г. Управление проектами: учеб. пособ. / А. Г. Бондаренко, Л. Н. Бондаренко, В. Д. Рогожин. – Х. : ХГЭУ, 2003. – 212 с.

4. Верещагіна Г.В. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій / Верещагіна Г.В. – Харків. : ХНЕУ, 2011. – 226 с.
5. Верзух Э. Управление проектами : ускоренный курс по программе MBA / Э. Верзух. – М. : Диалектика, 2010. – 480 с.
6. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с.
7. Гонтарева И. В. Системная эффективность предприятия: сущность, факторы, структура / И. В. Гонтарева, Р. М. Нижегородцев. – М. ; Киров : ВСЭИ, 2012. – 152 с.
8. Гонтарева И. В. Управление проектами : учеб. пособ. / И. В. Гонтарева, Р. М. Нижегородцев, Д. А. Новиков. – М. : Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2009. – 384 с.
9. Грей К. Ф. Управление проектами : учебник / К. Ф. Грей, Э. У. Ларсон ; пер. с англ. – 3-е изд., полн. перераб. – М. : ДиС, 2007. – 608 с.
10. Гриньова В. М. Оцінка результативності інноваційної діяльності підприємства : монографія / Гриньова В. М. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 227 с.
11. Заславська К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу : Навчальний посібник / Заславська К. А. – Харків : ХНЕУ, 2011. – 199 с.
12. Коваленко О. В. Підприємництво та його організаційно-правові засади: навч. посіб. / О. В. Коваленко. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 400 с.
13. Куліков П.М. Економіка та організація інноваційної діяльності : Навчальний посібник / Куліков П.М., Тищенко Д.О., Кулешова Н.В. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 246 с.
14. Лабунська С.В. Формування обліково-аналітичного забезпечення інноваційного розвитку підприємства : монографія / Лабунська С.В. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 246 с.
15. Лепейко Т. І. Управління інноваційними процесами на промислових підприємствах: методологія та практика : монографія / Лепейко Т. І. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 219 с.
16. Пономаренко В.С. Методологія комплексного оцінювання ефективності розвитку промислових підприємств / Пономаренко В.С., Гонтарева І.В. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2015. – 404 с.
17. Савенко К.С. Оцінка економічної ефективності інноваційної діяльності на промислових підприємствах : монографія / Савенко К.С. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 179 с.
18. Ципес Г. Л. Проекты и управление проектами в современной компании : учеб. пособ. / Г. Л. Ципес, А. С. Товб. – М. : Олимп-бизнес, 2009. – 480 с.
19. Щербак В.Г. Управління торговою маркою в механізмі товарної інноваційної політики підприємства : монографія / Щербак В.Г., Холодний Г.О., Птащенко О.В., Бихова О.М. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 251 с.

19.3. Ресурси Internet

1. Господарський кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31-32, ст.263). Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

3. Портал підприємателей України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://chp.com.ua/gazeta>